

Samhällsservice avgörande för landsbygdens företagare

Dagens Samhälle den 13 juni 2024

Frågan om hur man kan förbättra förutsättningarna för entreprenörskap på landsbygden har länge rönt uppmärksamhet. Företagare på landsbygden kan skapa arbetstillfällen och minska utflyttning.

I en ny studie analyserar vi hinder och möjligheter för ett framgångsrikt företagande på landsbygden. Som landsbygdskommuner definieras kommuner med färre än 40 000 invånare och få pendlare. Vi använde en enkät där vi lät företagare svara på frågor om sina verksamheter, samt data över individers väg in i företagande hämtade från offentliga register.

Vi finner små skillnader mellan andelen företagare i landsbygdskommuner och andra kommuner. Det finns inte heller något som tyder på att det är vanligare att gå från inaktivitet till företagande på landsbygden än i andra områden. Företagare i landsbygdskommuner är dock mer benägna att ha anställda i sina företag än företagare i storstadsområden.

Vi studerar personer som flyttat till landsbygdskommuner efter att de fyllt 20 år. Inflyttade företagare skapar jobb på landsbygden. De är mer benägna att ha anställda än företagare som vuxit upp där. Vidare är de mer benägna att anställa ytterligare personal.

Företagare som flyttat till landsbygden svarade i mindre utsträckning än företagare som vuxit upp där att de var beroende av efterfrågan från den lokala marknaden. Skillnader mellan de båda grupperna syntes också när vi frågade företagarna om vilken samhällsservice de saknade på orten där de bodde.

Bland de inflyttade företagarna saknade drygt 22 procent goda kommunikationer via vägar, tåg och flyg, medan endast 15 procent av gruppen som vuxit upp på landsbygden gjorde det. Det avspeglar förmodligen att den förra gruppen riktar sig till en geografiskt bredare marknad.

De inflyttade upplever i mindre utsträckning än de kvarboende att faktorer som energi- och bränslekostnader, möjligheter att rekrytera rätt personal samt kriminalitet och bristande säkerhet utgör hinder för ett lyckosamt företagande. Medan drygt 35 procent av de företagare som flyttat till landsbygden uppfattade energikostnaderna som ett stort problem, var motsvarande andel i den kvarboende gruppen över 50 procent. Beträffande kriminalitet och säkerhet är andelarna närmare 15 procent respektive knappt 25 procent.

Vår studie ger en mer positiv bild av företagande på landsbygden än den som framkommit i tidigare studier. Vi visar att företagare som flyttar till landsbygden bidrar till den ekonomiska aktiviteten där. De skapar jobb, vänder sig till en bredare marknad och är mindre känsliga för en rad hinder och problem.

Om vi utgår från företagarnas egna bedömningar utgör bristande kommunikationer och samhällsservice på orten där de bor en inte obetydlig hämsko för deras verksamhet. En uppmaning

till beslutfattare blir därför att förbättra mobilnätets täckning samt att säkerställa att kollektivtrafik och transporter till landsbygden håller hög kvalitet.

Lina Aldén

Mats Hammarstedt

Per Skedinger